

Programma 1. Sociaal krachtig Winterswijk

gemeente

Winterswijk

Inleiding

Zo lang mogelijk gezond en zelfstandig, preventie voorop

In het programma Volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd, staat centraal dat iedereen zoveel mogelijk zelfstandig mee kan doen in de samenleving. Dat doen we steeds meer door in te zetten op preventie. Dit wordt vanaf 2023 gestimuleerd met extra middelen vanuit de Rijksoverheid. Zo kunnen we nog meer inzetten op preventie en de omslag maken van zorg naar gezond leven. Hierbij werken we samen met zorgverzekeraars.

Bij maatschappelijke ondersteuning zetten we erop in dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.

In de jeugdhulp komen er een aantal grote wijzigingen vanuit de Rijksoverheid aan. De gemeenten zijn aan zet om de sociale basis te versterken. Dit betekent dat we nog meer dan nu moeten investeren in onze preventie activiteiten.

Onze maatwerkzorg blijft beschikbaar voor mensen die dat nodig hebben.

1.1 Volksgezondheid

Ambitie

We vinden het belangrijk dat iedere inwoner volwaardig mee kan doen in onze samenleving. We willen dat zij gezond en energiek zijn en zelf de regie kunnen nemen op gezondheid en geluk.

De regio is voorzien van een volwaardig aanbod, waaronder ook het ziekenhuis. Het zorgaanbod is op elkaar afgestemd.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk';
- Regionaal preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek';
- Regionale nota gezondheid 'Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek'.

Trends en ontwikkelingen

Op het gebied van gezondheid is de gemeentelijke taak de inzet op het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezondheid met als doel dat mensen zo lang mogelijk gezond mee kunnen doen in de samenleving. Kortom: preventie.

Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor preventie en gezondheid. Zo zijn er eind 2022 en begin 2023 twee akkoorden gesloten: het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Het IZA richt zich op een toekomstbestendige zorg: goede, toegankelijke en betaalbare zorg. Dat lukt niet zonder verdere investering in preventie en gezondheid (GALA). Het GALA is eind januari ondertekend. Preventie is voor een deel een gemeentelijke opgave.

Gemeenten en zorgverzekeraars werken samen aan het zorgakkoord en stellen een regiobeeld op om te komen tot een regionaal integraal plan. Transitie-middelen van het Rijk zorgen voor de benodigde financiering om de omslag van zorg naar gezond leven te kunnen maken. Het Gezond en Actief Leven programma focust op preventie en gezondheid via sporten en bewegen, gezondheid en het versterken van de sociale basis. Dat is de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het Rijk stelt gedurende 3 jaar zogenaamde SPUK-(specifieke uitkering) middelen beschikbaar, voor zowel bestaande als nieuwe preventieactiviteiten. Deze SPUK wordt door ons aangevraagd.

Daarnaast zijn er vijf domeinoverstijgende keteninterventies, die gemeenten en zorgverzekeraars samen moeten organiseren en inrichten. Hiervoor wordt een regioplan opgesteld. Het gaat om Kansrijke start, Gecombineerde leefstijl interventies, Kinderen met overgewicht, Valpreventie en Welzijn op recept. Dit

zijn bewezen interventies die we nu al uitvoeren, maar in het kader van GALA voortzetten.

Voor wat betreft de lokale inzet willen we voor Winterswijk inzetten op het vergroten van Veerkracht en het vergroten van de mentale weerbaarheid om daardoor beter om te kunnen gaan met tegenslagen. Veerkracht is voor een aantal doelgroepen van belang om hun zelfredzaamheid en daarmee problemen te voorkomen, te vergroten. Bijvoorbeeld om eenzaamheid te voorkomen, voor kinderen in vechtscheidingen, mensen die eenzaam zijn, jonge statushouders met mentale problemen. Als gemeente willen we samen met maatschappelijke organisaties programma's ontwikkelen voor diverse doelgroepen om de veerkracht te vergroten en zo te voorkomen dat mensen zodanige problemen krijgen dat ze gespecialiseerde hulp nodig hebben.

1.2 Maatschappelijke ondersteuning

Ambitie

We zetten in op een goede fysieke en sociale infrastructuur zodat de zorg de mensen bereikt die dat nodig hebben. Daarnaast hebben we zorg ingekocht die kwalitatief goed en betaalbaar is en die stimuleert tot zorginnovatie en samenwerking.

Relevante documenten:

- Beleidsplan 'Meedoen in Winterswijk'
- Integrale Verordening sociaal domein
- Samen aan het Stuur (integrale samenwerking sociaal domein)
- Beoordelingskader Wonen met zorg 2020-2023
- Agenda Sociaal domein

Trends en ontwikkelingen

Invoering van de Wet Wams (Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein)

De Wet Wams regelt de gegevensuitwisseling binnen het sociaal domein tussen de verschillende wetten en organisaties. Deze wet maakt het bijvoorbeeld gemakkelijker om met Fijnder samen te werken rondom onze inwoners. De wet wordt in 2024 ingevoerd.

Overgang nieuwe cliënten beschermd wonen

Wmo beschermd wonen wordt een gemeentelijke taak, vanaf 2024 melden nieuwe klanten zich bij ons en zijn wij verantwoordelijk voor de indicaties.

Aanpak dak- en thuisloosheid

Het Nationaal actieplan dakloosheid 'Eerst een thuis' is een landelijk programma om dakloosheid te bestrijden. Hoewel Doetinchem de centrumgemeente is, moeten we lokaal ook een aantal acties uitzetten, bijvoorbeeld op het gebied van het voorkomen van dakloosheid en het aanbieden van woningen aan ex-daklozen. Op dit moment verhuren wij als gemeente een aantal woningen aan het Weurden aan deze doelgroep. Het voorstel is om deze verhuur voort te zetten tot er concrete andere plannen zijn voor de deze panden.

Ouderenbeleid

Het aantal ouderen in onze gemeente neemt toe. Wij kennen nu geen specifiek ouderenbeleid. Vanuit landelijk beleid wordt de trend langer zelfstandig thuis wonen steeds verder doorgezet. Dit heeft gevolgen op het gebied van wonen en op het gebied van zorg. Maar ook op het gebied van meedoen aan de samenleving.

Gezien de bevolkingsopbouw van onze gemeente is het voorstel om specifiek ouderenbeleid vorm te gaan geven en hier formatie voor beschikbaar te stellen.

Zorginnovatie

We starten met de pilot Reablement huishoudelijke ondersteuning. Deze pilot zet in op het langer zelfstandig functioneren.

Visie sociaal domein

In 2023 evalueren we onze visie sociaal domein en gaan een nieuwe visie opstellen. Deze wordt naar verwachting in het 2e kwartaal van 2024 opgeleverd.

1.3 Jeugd

Ambitie

Jongeren hebben de toekomst; alle Winterswijkse jongeren moeten dezelfde kansen voor ontwikkeling hebben. Preventie voorkomt inzet duurdere zorg.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk';
- Integrale Verordening sociaal domein;
- Samen aan het Stuur (integrale samenwerking sociaal domein);
- Agenda sociaal domein.

Trends en ontwikkelingen

Hervormingsagenda

In de jeugdhulp lopen we tegen verschillende knelpunten aan, zowel inhoudelijke als financiële.

In grote lijnen komt het erop neer dat de beschikbare jeugdhulp teveel in beslag wordt genomen door de minder zware problematiek. Het is juist voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen lastig om tijdig passende hulp in te zetten. De Jeugdwet zal daarom aangepast worden door de reikwijdte in te perken. In de Jeugdwet zal komen te staan waar het wèl voor is, en niet meer voor hulpvragen die ergens anders onder vallen. De minder zware problematiek moet dan opgelost worden in het voorliggend veld en d.m.v. preventie. Dat moet ook een besparing opleveren. De gemeenten staan aan de lat om de sociale basis (voorliggend veld en sociaal netwerk) te versterken. Dit betekent dat we nog meer dan nu moeten investeren in onze preventie activiteiten.

Uit de Hervormingsagenda komen veel acties voort voor o.a. het Rijk, VNG, gemeente, onderwijs e.d. De acties uit de agenda zouden 2028 afgerond moeten zijn. Er is inmiddels een principe akkoord, ook over het te bezuinigen bedrag. De bezuinigingen zijn vooruit geschoven tot 2026. Hoe hoog het bedrag is en wat hiervoor ten laste van de gemeenten komt, is nog niet duidelijk.

Nadere uitwerking vanuit de overheid volgt dus nog, we kunnen daarom nog niet aangeven welke acties wij uit moeten zetten en vanaf wanneer.

Toekomsttuinen

De jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd. Alle betrokken organisaties (lokale teams, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming) voeren in een estafettemodel en deels overlappend hun eigen onderzoekstaken en hulplannen uit. Voor de betrokken gezinnen is het vaak onduidelijk waar ze aan toe zijn en waar ze naar toewerken. Achter een kind met een ontwikkelingsbedreiging of veiligheidsproblematiek, gaat vaak een gezin met een stapeling van problemen schuil. De inzet van een kinderschermingsmaatregel (alleen) is dan niet altijd passend en effectief. Daarnaast is het vaak lastig om tijdig passende hulp in te zetten voor kinderen en gezinnen zodat zij vaak lang moeten wachten op bescherming en hulp. Met als consequentie dat problemen zich kunnen opstapelen, escaleren en uiteindelijk kunnen leiden tot een situatie waarin de veiligheid ernstig in het geding komt.

De knelpunten hangen samen met de inrichting van het huidige stelsel. Om dit op te lossen moet ingezet worden op nieuwe vormen van samenwerking tussen de partners in de jeugdbescherming. Hiervoor is een toekomstscenario geschetst. In het toekomstscenario wordt uitgegaan van Regionale Veiligheidsteams waarin de wettelijke taken en juridische bevoegdheden zijn samengevoegd. Voor de herinrichting van het stelsel is een wetwijzing in voorbereiding. In aanloop daarnaartoe is in diverse gemeenten al gestart met een proeftuin om op deze manier te gaan werken.

In de regio Achterhoek start de gemeente Doetinchem met de toekomsttuin, wij zullen naar verwachting vanaf 2025 kunnen deelnemen.

Toenemende GGZ problematiek jongeren

Uit diverse onderzoeken blijkt dat jongeren steeds meer psychische problemen ervaren. Als gemeente gaan we samen met onze maatschappelijke partners plannen ontwikkelen om a) jongeren met problemen te helpen en b) te voorkomen dat jongeren problemen ontwikkelen.

Dit doen we onder andere door het vergroten van mentale veerkracht (zie ook 1.1).

Visie sociaal domein

In 2023 evalueren we onze visie sociaal domein en gaan we een nieuwe visie opstellen. Deze wordt naar verwachting in het 2e kwartaal van 2024 opgeleverd.

